

«Bakı-2015» Avropa Oyunları xarici qonaqların dili ilə

Aleksandr LUKAŞENKO—Belarusiya Prezidenti: «Azərbaycan bu tədbiri təşkil etməklə öz səviyyəsini nümayiş etdirdi və ona hücum edənlərin hamısının burnunu ovdu».

Cak RENSON—Belçikalı məşqçi: «I Avropa Oyunlarında iştirak heç bir idmançının yaddaşından silinməyəcək».

Badma KALDAYEV—«İzvestiya Kalmikii» qəzetinin əməkdaşı: «Biz bütün Azərbaycanın qibte ediləsi yolu keçdiyinin şahidi olduq».

Aslan KIKOV—Adıgey Respublikası: «Avropa ilə Qafqazdan—qədim yunan əfsanələrində odu allahlardan oğurlayıb insanlara gətirən Prometeyin çarmıxa çəkildiyi məkandan başlayır. Zənnimcə, məhz buna və bir sıra başqa amillərə görə Oyunların təşkilatçıları Cənubi Qafqazı əbəs yerə seçməyiblər».

Razvan PİRCALABU—Rumıniya Güləş Federasiyasının prezidenti: «Azərbaycan Avropaya idman bayramı bəxş edib».

Koşiro MATSUURA—UNESCO-nun sabiq baş direktoru: «İnanıram ki, Azərbaycan digər beynəlxalq tədbirlər kimi, ilk Avropa Oyunlarını da yüksək səviyyədə keçirəcək».

Patrik HİKKİ—Avropa Olimpiya Oyunları Komitəsinin sədri: «Bakı-2015» Avropa Oyunları idman tarixində silinməz izlər qoyacaq».

«Eurasia Hoy» xəbər portalı (Amerika): Yunanıstan Avropa Oyunları üçün nə qədər əhəmiyyətlidirsə, Azərbaycan da Avropa Oyunları üçün bir o qədər əhəmiyyətli olacaq».

Lütfi ZADƏ—ABŞ-ın Kaliforniya ştatının Berkli Universitetinin professoru: «Sevinirik ki, dəfələrlə beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edən Azərbaycan son illərdə dünya miqyaslı bir sıra idman yarışlarını da uğurla təşkil edərək Avropa Olimpiya Komitəsinin etimadını qazana bilib. Belə bir mötəbər idman yarışını Azərbaycanın iqtisadi və siyasi gücünü bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirəcək, Azərbaycan Avropada və dünyada öz mövqeyini daha da gücləndirəcək, nüfuzunu artıracaq».

Anastasiya DAVIDOVA—Rusiya Olimpiya Komitəsinin baş katibi: «Tam səmimi deyirəm ki, Bakıya valeh olmuşam. Onun arxitekturasından tutmuş Azərbaycanın yarışlara və obyektlərin tikintisinə belə məsuliyyətlə yanaşmasına qədər, hər şeyə heyran qalmışam. Heç şübhəsiz ki, Bakıda Avropa Oyunları Olimpiya Oyunları səviyyəsində təşkil edilib».

Topladı: N. ATAKİŞİYEV.

Hələ uşaqlıqdan zabit peşəsinə dərin rəğbətım vardı. Çiyini paqonlu, aşırma kəmərlı, şıq geyinmiş zabitləri görəndə ürəyim rıqqətə gəlir, zabit olmağı arzulaıyrdım. Vaxt gəldi arzuma çatdım. Zabit paltarını geyindim. Ancaq o vaxt orduda qeyri-rus zabit və əskərlərə qarşı olan münasibət zabit peşəsi ilə vaxtından tez vidalaşmağıma səbəb oldu...

bağlanmasına razılıq verdi.

Ulu öndər bundan sonra milli ordu quruculuğunu bir nömrəli vəzifə kimi qarşıya qoydu. Birinci növbədə peşəkar zabit kadrlarının yetişdirilməsi lazım idi. Ulu öndər hələ Azərbaycana rəhbərliyinin sovet dönmündə Bakıda Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi təmayüllü orta məktəb açılmasına nail olmuşdu. Bu məktəbi bitirən gənclər

1920-ci ildə Azərbaycanda sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi ləğv edildi. Müstəqil ordu buraxıldı. Azərbaycan Demokratik Respublikasında fəaliyyət göstərən 21 generaldan 15-i güllələndi.

Azərbaycan yenidən müstəqillik əldə edən ərəfədə, 1991-ci ilin sentyabrına respublika Ali Soveti Müdafiə Nazirliyinin yaranması

Qürurumuz—milli ordumuz

İllər keçdi Azərbaycanımız müstəqillik qazandı. Dövlətin bütün atributları kimi milli ordumuz da formalaşdı. SSRİ dövründə Azərbaycanlı əskər və zabitlərinə göstərilən mənfi münasibət, onların əsasən qeyri-döyüş hərbi hissələrinə xidmətə salınması milli ordu yaranarkən çətinliklər yaratdı. Belə ki, əsasən tikinti, dəmiryolu və digər qeyri-döyüş hərbi hissələrində qulluq etmiş əsgər və zabitləri döyüş hərbi hissələrində qulluğa hazırlamaq üçün xeyli vaxt tələb olunurdu. Peşəkar rus hərbiçilərinin köməyinə arxalanan mənfur ermənilər bu vəziyyətdən istifadə edərək torpaqlarımızı ələ keçirirdilər. Çağırış yaşlı və ya ehtiyatdan tələsik toplanmış keçmiş tikinti batalyonlarında qulluq etmiş, heç bir atıcı silah görməmiş insan toplusu ilə peşəkarlara arxalanan erməni quldur dəstələrinə müqavimət göstərmək çətin idi.

Buna görə də torpaqlarımızın 20 faizi mənfur qonşularımız tərəfindən işğal edildi. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın təkiddə tələbi ilə Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə gələn ordudakı bu vəziyyəti bütün incəliklərinə qədər bildirdi. Ona görə də mənasız qırğınlara son qoymaq üçün 1994-cü ilin may ayında mövcud vəziyyəti nəzərə alaraq ermənilərlə atəşkəs müqaviləsinin

rin əksəriyyəti keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərində yerləşən hərbi məktəblərə daxil olur, zabit peşəsinə yiyələnirdilər. Ancaq müstəqil Azərbaycanın ali hərbi məktəblərə ehtiyacı var idi. 1997-ci ildə müstəqil Azərbaycanın öz milli ali hərbi məktəbi yaradıldı. 1999-cu ilin 20 yanvar tarixində ulu öndərin xeyir-duası ilə Azərbaycan Hərbi Akademiyası yaradıldı. Bundan başqa 20 avqust 2001-ci ildə Müdafiə Nazirliyinin Təlim Tədris Mərkəzi təşkil olundu. Azərbaycanda hazırda Ali Dənizçilik və Təyyarəçilik Məktəbləri də fəaliyyət göstərir ki, bu tədris ocaqlarında da qoşun növləri üzrə zabitlər hazırlanır. Sərhəd qoşunlarında, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin strukturlarında xidmət edəcək zabitlərin hazırlanması üçün də ali hərbi məktəblər fəaliyyət göstərir.

26 iyul—Azərbaycan Silahlı Qüvvələr Günüdür. Bu tarix 1918-ci ildən götürülmüşdür. Belə ki, 28 may 1918-ci ildə təşkil olunmuş Azərbaycan Demokratik Respublikası Hökuməti ordu quruculuğunu elə yarandığı ilk gündən hökumətin əsas vəzifəsi elan etmişdi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurasının 26 iyun 1918-ci il tarixli qərarı ilə Azərbaycanın ilk 5000 nəfərlik ordu hissəsi yaradıldı.

haqqında, oktyabrın 9-da isə 3 ay müddətinə milli silahlı qüvvələr yaradılması haqqında qərar verdi. Buna baxmayaraq Azərbaycanda vahid rəhbərliyə tabe olan ordunun yaradılması ancaq ulu öndərin 1993-cü ilin iyun ayında hakimiyyətə gəlişindən sonra baş tutdu. Azərbaycan Respublikası Prezidenti Heydər Əliyevin 22 may 1998-ci il tarixli fərmanı ilə vaxtilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində Ordunun yaradıldığı 26 iyun ölkəmizdə Silahlı Qüvvələr Günü elan olundu. Həmin tarixdən 26 iyun təkə silahlı qüvvələrdə xidmət edənlərin yox, bütün xalqın bayramı kimi qeyd olunur.

Ulu öndərin ordu quruculuğu sahəsində başladığı işlər hazırda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı möhtərəm İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Bunun nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan ordusu regionda ən güclü ordulardan biri, Cənubi Qafqazda isə birincisidir.

Sabitlik, dinamik inkişafı yanaşı ordu quruculuğu müasir müstəqil Azərbaycanı xarakterizə edən ən güclü amillərdən biridir.

Ordumuz işğal edilmiş ərazilərimizi qısa müddətdə erməni quldur dəstələrindən azad etmək qabiliyyətinə malikdir.

Qüdrət SƏMƏDOV.

Cəbhə rəbitəçisi

Artıq İkinci Dünya müharibəsinin başlamasından 74 il keçir. Alman faşizminə qarşı aparılan bu ölüm-dirim savaşında qədim tarixə malik olan Bum qəsəbəsindən də 150 nəfərdən çox gənc iştirak etmişdir. Bu gün Bum qəsəbəsində onlardan ancaq iki nəfəri—Fə-tullah Aləmmədov və Əhməd Muxtarov yaşayır.

Bu qanlı savaşda iştirak edib, fədakarlıq göstərnlərdən biri də bumlu Dadaş Seyid oğlu Əliyev olmuşdur. D. Əliyev 1936-cı ildə Ağdaş pedaqoji texnikumunu bitirmişdir. Müəllim olmaq çoxdanki arzusu idi. Onu təyinatla Zərdab rayo-

nunun Əlvənd kəndinə müəllim göndərirlər. 1939-cu ilin sonunda hərbi xidmətə çağırılır. Döyüş təliminə Odessada yerləşən hərbi rəbitə hissəsində başlayır. Döyüşün elə ilk günlərindən gənc Dadaş əsil rəbitəçi kimi tanınır, komandanlığın təşəkkülərini alır.

Onun xidmət etdiyi ordu Bessarabiyanın faşistlərdən azad edilməsində qəhrəmanlıq nümunəsi göstərir. Dadaş Əliyev bir il Prut çayı sahilindəki sərhəddə keşikçi kimi xidmət edir.

Müharibə başlayanda artıq onların xidmət etdiyi dəstə on bir gün idi ki, Prut çayı yaxınlığındakı sərhəd-

din müdafiəsində idi. Onlar on bir gündən sonra komandanlığın əmrinə əsasən geri çəkilməli olurlar. Bundan sonra onun xidmət etdiyi dəstəni Don çayının sahillərinə göndərirlər. Burada gedən qızgın və ağır döyüşlərdə D. Əliyev kontuziya olur. Gənc rəbitəçini bir neçə ay Kislovodsk hərbi xəstəxanasında müalicə edirlər. Lakin onun əvvəlki sağlamlığı bərpa olunmur. Buna baxmayaraq yenidən vətənin müdafiəsinə qayıdır. O, 1942-ci ildə Stalingradın (Volqoqradın) müdafiəsinə 300 minlik 22 alman diviziyasının mühasirəyə alınmasında fədakarlıq gös-

tərir. Onun xidmət etdiyi dəstə birbaşa Sivaş çayını keçib Kırma yolları, Sevastopolun azad edilməsində iştirak edir.

Krımın azad edilməsindən sonra D. Əliyev 51-ci ordu ilə birlikdə Pribaltika ölkələrinin azad edilməsinə fədakarlıq göstərir.

O, daha sonra iki şəhərin də azad olunmasında yaxından iştirak edir. Sonralar onun xidmət etdiyi dəstə Monqolustanın cənub hissəsindəki Xanqan dağlarının ətəklərinə yollanır.

1945-ci il sentyabrın 9-da 51-ci ordu monqollarla birlikdə Yapon ordularına qarşı hücumu başlayır. Mancuriyanın azad edilməsi başa çatdıqdan sonra ordu 1946-cı ildə Sibire yollanır. Bütün cəbhə boyu rəbi-

tə xidmətini layiqincə yerinə yetirən, medallarla təltif olunan D. Əliyev 1946-cı ilin sonunda ordu sıralarından ikinci dərəcəli əlil kimi tərxis edilir. Doğma Buma qaydan cəbhə rəbitəçisi sevdii müəllimlik peşəsini davam etdirə bilmir. Buna onun səhhəti imkan vermir. D. Əliyev uzun müddət Bum kəndində mağaza müdiri və satıcı işləyir, xalqa xidmət edir. Ömrünün sonuna—1980-cı ilə kimi isə Bum kənd orta məktəbində kitabxana müdiri kimi fəaliyyət göstərir.

Özünün nümunəvi xidmətləri, məzəli söhbətləri və zarafatları ilə xatirələrdə qalan Dadaş müəllim tez-tez xatırlanır və yada düşür.

Aysel SÜLEYMANOVA,
Bum qəsəbəsi.